

pričakovaje. S časom vse potihne. V strašni tihoti je slišati premilo jokanje dojenčka. Slabotno in hripavo ga odmeva daljen berlog.

Blize stopimo. Laterna razsvetljuje zdaleč s slabim svitom vpadlo, zvenjeno obličje matere. Dete omolkne za trenutek in hrepeni po živežu, ktereга vir mu je menda že davno usahnil. Zgrudjena se ni premaknila; dar smo ji ponujali, pa branila se ga je vzeti, skrivaje se še bolj s svojim vélim obličjem. — To nam je presunilo serca z grozo, kakor pogled v neizrekljivo revšino človeškega serca.

Še druge, pa krepke roke so se stegovale za nami. Vidili smo toliko starčkov — kaj starčkov, le samo še njih kosti! — in bolnega siromaštva, da smo se mogli krepko braniti, ker smo prepričani bili, da tudi največje usmiljenje nezmožno ostane. Sklenili smo tedaj, z berzimi nogami se vrniti pod milo prosto podnebje božje na zemlji!

(Po nemškem.)

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Ljubljane 20. novembra. — Kdor dosti po svetu hodi, dokaj vidi in sliši; kdor dosti časnikov bere, marsikaj zvé. Tako smo unidan brali v „Laib. Zeitg.“ potopis neke Nemke od sušca t. l. in iz njega zvedli, da je cestno blato na Krasu belo, da na terzaški césti so samo beli junci vpreženi, in o čudo! da so Krašovci rujavi ali rujavkasti, junci njih pa béli, kar je v severni Nemčiji ravno narobe!! Al kaj družega je še modra gospá vidila, namreč da krajnske perice samo v merzli vodi peró perilo, pa je vendar belo kot snég, — da je Kras kakor če bi bil hudič tú oral i. t. d. — Pa pustimo ženi dolge laze in — kratek pogled, in vzemimo rajši dunajski časnik „Presse“ list 261 v roke. Tú beremo nek čuden svét za kmetijstvo naše. Na najvišjo stopnjo namreč ga povzdigniti, je treba Krajncem šlezkih delavcov in poslov. Ne vémo, ali so šlezki delavci kaj več vredni kakor krajnski, to pa vémo, da krajnska dežela po ptujih kmetovavcih in živinorejcih dosihmal še ni tiste koristi in slave doségla, kakor nekteri mislijo. Ako bi bil gosp. dopisnik §§. iz Ljubljane le en list od „Presse“ poprej bral (260), bi gotovo ne bil pisal svojega izveličavnega šlezkega dopisa, kjer pravi: „die meisten der gut bewirthschafteten Oeconomien haben ihre Arbeiter aus Schlesien kommen lassen, und nur langsam richten sich hierländische Arbeiter nach jenen ab. Nachdem aber der Erfolg den Versuch gekrönt hat, sollte man nicht länger zögern, den deutschen Wirthschaftsbetrieb hier ganz heimisch zu machen,“ to je: „večidel dobro obdelanih kmetijstev je dobilo svoje delavce iz Šlezije, pa le počasi se začnejo domači delavci po njih ravnati. Ker je pa poskušnja dobre nasledke pokazala, naj bi se ne pomišljevali dosti, nemško kmetovanje tú povsod vpeljati.“ — Ali je res toliko šlezkih delavcov na krajnskih kmetijstvih, nam nihče ni mogel povedati; na skrivnem kje morajo tedaj biti! Pa čuda, da ravno en list pred tem piše v „Presse“ dopisnik iz Krakove v Galiciji sledeče: „Die Vorschläge zur Hebung dieser Uebelstände waren in den letzten Jahren sehr zahlreich. Man führte zuerst schlesische und mährische Arbeiter ein, deren Thätigkeit aber weit hinter den Erwartungen zurück blieb. Kein Theil war zufrieden; die Grundherren klagten über Indolenz der Fremden, diese wieder, wahrscheinlich weil sie in Galizien die angeschafften Goldgruben nicht fanden, ergaben sich dem Müsiggange und allen Lastern, welche dieser gewöhnlich in seinem Gefolge führt“, to je: „kmetijstvo na boljše stopnjo spraviti, je bilo poslednje leta marsikaj nasvetovano. Najpervo so pisali po šlezke in moravske delavce, katerih delavnost pa ni bila taka, kakor se je pričakovalo. Nihče ni bil dovoljin; posestniki so tožili, da so ptujci zanikerni, ti pa so začeli postopati in vse hudobije vganjati, ktere iz

postopanja izvirajo, menda zato, ker jim v Galiciji niso cekini v žepe leteli, kakor so se nadjali. — Tako, dragi §§! se čuje vés drug glas v ravno tistem časniku!

Novičar iz raznih krajev.

Za poravnanje deželnih potreb in potreb za odvezo zemljiš v upravnem letu 1857 so za razne kronovine sledeče naklade od vsacega goldinarja vsih cesarskih dnarjev predpisane, in sicer: v zdolji Avstrii 12 kr., v gornji Avstrii 24 kr., na Solnograškem 25 kr., na Stajarskem 20 kr., na Koroškem in Krajnskem 23 kr., v Istri 13 kr., na Goriškem in Gradiškem 17 kr., na Tiroljskem in Forarlberskem 9 kr., na Českem 10 kr., na Moravskem in Šleskem 12 kr., v izhodni Galiciji in Levovu 34³/₄ kr., v zapadni Galiciji s Krakovo 35²/₄ kr., v Bukovini 22 kr., v Dalmaciji 7 kr., v Pešti, Budi, Požunu in Šopronu 34³/₄ kr., v Košicah 36 kr., v Veliko-varadinu 34³/₄ kr., na Erdeljskem 22 kr., na Horvaškem in Slavovskem 37²/₄ kr., v Vojvodini 28 kr., v Lombardii 5 kr. in na Beneškem 1²/₄ kr. — C. k. ministerstvo notranjih opravil je s posebnim sklepom zaukazalo, da zamore soseska na svojem lastnem svetu, če ta svet tudi več ko 200 oralov meri, se pravice za lov samo tedaj poslužiti, če jo po politični oblasti v najem dá, in ni pripušeno, se tajiste ne po soseskinih gojzdnarjih poslužiti, ne je v najem dajati brez privoljenja politične gosposke. — Iz Dunaja zvémo, da so presvitli Cesar néki že dovolili armado tako zmanjšati, da ne bo več kot 95 milijonov gold. stroškov vzrokovala. V letu 1856 je prizadjala armada 123,833,837 fl., v letu 1855 pa 216.131.228 fl. stroškov. — Brati je bilo te dni, da se je v Moldavi in Valahii punta bati in da je turška vlada namenila, armado v Valahio poslati, ktere vodja bi imel biti Omer paša, kateri je bil v Bagdad namenjen. Danes pa zvémo, da vseh teh govoríc ni nič res. — Serbski zarotniki so že obsojeni. Dva sta bila kot nedolžna spoznana, 4 je najvišja sodnija k smerti obsodila, pa knez jim je prizanesel smert in je vsacega za vse žive dni v hudo ječo obsodil. Enako sta tudi dva černogorska zarotnika svojo hudobijo z življenjem mogla plačati. — Omenili smo že, da v Lizabonu rumeni ali ameriški mačuh silno razsaja. Odjenjala je sicer nekoliko ta bolezen, pa vendar še vedno močno ljudi mori. Strah in plah veže serca vsih in v taki stiski od vsih strani hvalijo močno mladega kralja, kateri serčno obiskuje bolnike v bolnišnicah in tako ljudstvo tolaži. — Velikan iz starih časov, orjašk hrast stoji v gornji Avstrii, kteremu menda ni več para na zemlji. Visokosti ni tako znamenite, kar mu je spomladi 1856 vihár verh odlomil. Po debelosti je pa cel velikan, ker méri njegov premérnik 5¹/₂ sežnjev! Nekterih njegovih vej premérnik pa je 3 do 4 čevlje. Vsako leto dá po 10 do 12 vagónov želoda. — Več let se že poganja nek mož goréce za to, da bi iz mesta Suez na rudečem morji do reke Nila vodotok skopali, po katerem bi barke po veliko veliko krajši poti v Indijo jadrane, kakor doslej okolj cele Afrike. Veliko napotij je imel ta mož v svojem prizadevanju in jih še ima. Zlasti dežela, ktera bi o sedanji vojski v Indii največji dobiček imela po tem vodotoku, se mu je najdalje zoperstavljala, namreč angležka, dasiravno še zdaj neče očitno od svoje terme odjenjati. In ta mož je g. Leseps z imenom, Francoz. Te dni se je vrnil iz Francozkega na mesto svoje delavnosti. Na Dunaji so ga presvitli Cesar prav milostljivo sprejeli, ministri in drugi visoki gospodje častno gostovali, kakor tudi v Terstu, od kodar je 17. t. m. v Carigrad odrinil, s svéstim zaupanjem, da bo tú angležkega poslanca zdaj boljih misel najdel. Rekel je, da ne gré iz Carigrada, preden ne dóbi od turške vlade privoljenja, svoj namen izpeljati.